MUN Terimler ve Kalıplar Kartı

Points

Point	Ne zaman kullanılır?	Örnek cümle
Point of Order	Bir kural yanlış uygulandığında	*Point of order. The delegate has exceeded the speaking time.*
Point of Personal Privilege	Katılımını zorlaştıran kişisel bir sorun olduğunda	*Point of personal privilege. Could the delegate speak louder?*
Point of Parliamentary Inquiry	Kurallarla ilgili chair'a soru sormak için	*Point of parliamentary inquiry. Could the Chair explain the next step?*
Point of Information	Konuşmacıya, konuşmasıyla ilgili soru sormak için	*Point of information. Does the delegate believe that ___?*

Motions

Motion	Ne işe yarar?	Örnek cümle
Moderated caucus	Chair'ın söz verdiği kısa konuşmalarla belirli bir alt konuyu tartışmak	*Motion to move into a moderated caucus of 10 minutes, with a speaking time of 1 minute, on the topic of ___.*
Unmoderated caucus	Serbest müzakere ve lobi çalışması için zaman açmak	*Motion to move into an unmoderated caucus of 15 minutes.*

Motion	Ne işe yarar?	Örnek cümle
Introduce a draft resolution	Bir karar tasarısını tartışmaya açmak	*Motion to introduce Draft Resolution ___.*
Close debate	Tartışmayı bitirip oylamaya geçmek	*Motion to close debate and move into voting procedure.*
Suspend the meeting	Oturuma ara vermek (örneğin yemek arası)	*Motion to suspend the meeting until ___.*
Adjourn the meeting	Oturumu sona erdirmek	*Motion to adjourn the meeting.*

Yields: Konuşmayı nasıl bitirirsin?

- **Yield to the Chair:** *The delegate yields the floor back to the Chair.*
- **Yield to points of information:** *The delegate yields to points of information.*
- **Yield to another delegate:** *The delegate yields the remaining time to the delegate of ___.*

Oylama terimleri

- **Present:** Yoklamada "buradayım" demek. Karar tasarısı oylamalarında çekimser kalabilirsin.
- **Present and voting:** Yoklamada "buradayım ve oy kullanacağım" demek. Karar tasarısı oylamalarında çekimser kalamazsın.
- **Abstain:** Çekimser kalmak.
- **Procedural vote:** Bir motion için yapılan oylama. Herkes oy kullanır, çekimser kalınamaz.
- **Substantive vote:** Bir karar tasarısı ya da değişiklik önergesi için yapılan oylama.
- **Simple majority:** Oy kullananların yarısından fazlası.

Sık kullanılan kalıplar

Bu kart, TAR-MUN'da kullanılan Harvard prosedürüne göre hazırlandı. Yazdırıp komitede yanında tut. Süreler ve oy oranları gibi ayrıntılar konferansın Rules of Procedure belgesine göre değişebilir; o belge her zaman önceliklidir.

Oturumun akışı

1. **Roll call:** Yoklama. "Present" ya da "present and voting" dersin.
2. **Setting the agenda:** Birden fazla gündem maddesi varsa hangisiyle başlanacağı oylanır.
3. **General Speakers' List ve açılış konuşmaları:** Harvard prosedüründe tüm delegeler açılış konuşması yapar.
4. **Caucus'lar:** Moderated ve unmoderated caucus'larla tartışma ve lobi çalışması sürer.
5. **Working paper ve draft resolution:** Fikirler önce working paper'a, sonra karar tasarısına dönüşür.
6. **Amendments:** Tasarılar üzerinde değişiklik önerilir.
7. **Closure of debate ve voting procedure:** Tartışma kapanır, tasarılar oylanır.

Points

Point	Ne zaman kullanılır?	Konuşmacının sözünü keser mi?	Örnek cümle
Point of Personal Privilege	Katılımını zorlaştıran kişisel bir sorun olduğunda (ses, oda sıcaklığı, odadan çıkma)	Yalnızca konuşmacıyı duyamıyorsan	*Point of personal privilege. We cannot hear the delegate.*
Point of Order	Chair kuralları yanlış uyguladığında	Hayır	*Point of order. The Chair has skipped the delegate of ___ on the Speakers' List.*
Point of Parliamentary Inquiry	Kurallarla ilgili chair'a soru sormak için	Hayır	*Point of parliamentary inquiry. Could the Chair explain the next step?*
Point of Information	Konuşmacı kalan süresini sorulara devrettiğinde, konuşmasıyla ilgili soru sormak için	Hayır	*Point of information. Does the delegate believe that ___?*

Point	Ne zaman kullanılır?	Konuşmacının sözünü keser mi?	Örnek cümle
Right of Reply	Ülkenin onurunu zedeleyen bir ifade kullanıldığında; chair'a not kağıdıyla iletilir, karar chair'ındır	Hayır	*Not kağıdına yazılır.*

Öncelik sırası: Point of Personal Privilege, Point of Order, Point of Parliamentary Inquiry, ardından motions.

Motions

Motion	Ne işe yarar?	Örnek cümle
Set the agenda	Hangi gündem maddesiyle başlanacağını belirlemek	*Motion to set the agenda to Topic A.*
Open the General Speakers' List	Resmi tartışmayı başlatmak	*Motion to open the General Speakers' List.*
Moderated caucus	Belirli bir alt konuyu, chair'ın söz verdiği kısa konuşmalarla tartışmak. Toplam süre, konuşma süresi ve konu belirtilir; bu caucus'ta yield yapılmaz.	*Motion for a moderated caucus with a total time of 15 minutes and 1 minute individual speaking time, to discuss ___.*
Unmoderated caucus	Serbest müzakere, lobi çalışması ve working paper yazımı için zaman açmak	*Motion for an unmoderated caucus of 15 minutes.*
Extend the caucus	Biten bir caucus'u uzatmak	*Motion to extend the moderated caucus by 5 minutes.*
Introduce a draft resolution	Chair'ın onayladığı ve yeterli imzayı toplayan bir tasarıyı tartışmaya açmak	*Motion to introduce Draft Resolution ___.*
Introduce an amendment	Chair'ın onayladığı bir değişiklik önergesini tartışmaya açmak	*Motion to introduce the amendment to Draft Resolution ___.*

Motion	Ne işe yarar?	Örnek cümle
Close debate	Tartışmayı bitirip oylamaya geçmek	*Motion to close debate and move into voting procedure.*
Suspend the meeting	Oturuma ara vermek	*Motion to suspend the meeting until ___.*
Adjourn the meeting	Konferansın sonunda oturumu sona erdirmek	*Motion to adjourn the meeting.*

Oylama sırasında kullanılabilen motions: Motion to divide the question (tasarının bölümlerini ayrı oylamak), Motion to reorder draft resolutions (tasarıların oylanma sırasını değiştirmek), Motion for a roll call vote (yoklama usulüyle oylama) ve vote by acclamation (itiraz yoksa oylamasız kabul).

Yields: Konuşmayı nasıl bitirirsin?

Yield yalnızca General Speakers' List'teki konuşmalarda yapılır.

- **Yield to the Chair:** *We yield our time back to the Chair.*
- **Yield to points of information:** *We yield our time to points of information.*
- **Yield to another delegate:** *We yield our time to the delegate of ___.*

Oylama terimleri

- **Procedural vote:** Motion'lar için yapılan oylama. Herkes oy kullanır; çekimser kalınamaz.
- **Substantive vote:** Karar tasarıları ve değişiklik önergeleri için yapılan oylama. Yes, No ya da Abstain denebilir.
- **Present and voting:** Yoklamada bunu söyleyen delege, karar tasarısı oylamalarında çekimser kalamaz.
- **Simple majority:** "Yes" oylarının "No" oylarından fazla olması. Çekimser kalanlar oy kullanmış sayılmaz.
- **Roll call vote:** Ülkeler sırayla çağrılır ve oylarını sözlü söyler: Yes, Yes with rights, No, No with rights, Abstain ya da Pass. "With rights" diyen delege oyunu kısaca açıklama hakkı alır.
- **Veto:** Güvenlik Konseyi'nde beş daimi üyeden birinin "No" oyu tasarıyı durdurur.

Sık kullanılan kalıplar

Harvard prosedüründe "I" denmez; ülken adına "we" ya da "the delegation of ___" dersin.

- *Honourable Chair, distinguished delegates,* (konuşmaya başlarken)
- *The delegation of ___ believes that ___.* (ülkenin görüşünü söylerken)
- *We would like to thank the delegate of ___ for ___.* (başka bir delegeye atıf yaparken)
- *We respectfully disagree with the delegate of ___ because ___.* (katılmadığını saygıyla belirtirken)
- *Seconded.* (bir motion'ı desteklerken)
- *Objection.* (bir motion'a karşı çıkarken)